

NORMAL MOTOR GELİŞİM

► HAREKET

Vücutun herhangi bir parçasındaki ya da tüm vücudun pozisyonundaki değişimdir.

► TEMEL BECERİLER

2-7 yaşlarında ortaya çıkan, spor ve gelişmiş aktivitelere temel oluşturan koşma, yakalama, ziplama, atlama , fırlatma, sekme, topa ayakla vurms gibi hareketler temel beceriler olarak isimlendirilirler.

► MOTOR BECERİ

- * Beceri deyimi bir konu hakkında deneyimli olduğunu ve düzgün bir hareketin yapıldığını ifade eder. Böyle bir eylem, öğrenmeyi gerektirir.
- * Örneğin, yürüme ve koşma bir yetişkin için değil, ancak 18 aylık bir çocuk için becerili bir harekettir.
- * Böylece, motor beceri, «deneyim ve öğrenmenin etkisi ile doğru olarak yapılan bir ya da bir grup hareket» olarak tanımlanmaktadır.

► MOTOR ÖĞRENME

Deneyim ile bir hareketin öğrenilmesine bağlı olarak performansta meydana gelen ilerlemeyi ifade eder.

Motor öğrenme teriminin kullanılması için, performansın, öğrenmenin bir sonucu olarak ilerlemesi gerekir.

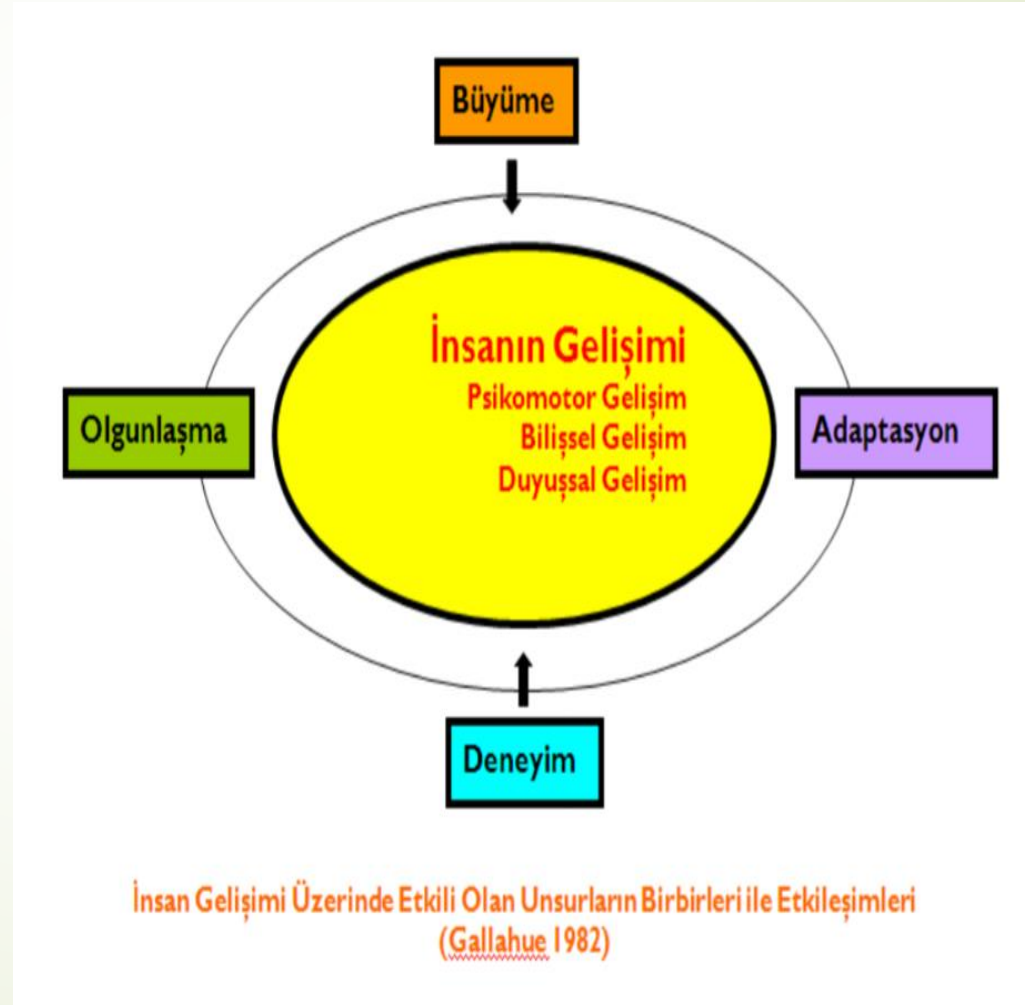
► SPOR BECERİLERİ

Temel becerilerin gelişmesini ve özelleşmesini içerir.

Örneğin, golf oynamak özel bir spor becerisi gerektirir. Bu spor branşının, çocukluk çağında kazanılan topa vurma becerisinin ergenlik ve yetişkinlik çağındaki bir uzantısı olduğu düşünülmektedir.

GELİŞİMİN BOYUTLARI

- İnsan davranışları gelişiminin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor olarak sınıflandırılması, her bir alanın birbirinden bağımsız olarak ele alınmasına neden olmuştur.
- Bununla birlikte, gelişimde her üç alanın birbiri ile sıkı etkileşim içinde olduğu unutulmamalıdır.

1.BİLİŞSEL GELİŞİM

- Beden ile zeka arasındaki fonksiyonel ilişkiyi kapsar.
- «Zeka bireyin çevre ile aktif etkileşimi sonucu gerçekleşmektedir»
  - * Çocuklar çevrelerindeki nesnelere bakarak, dokunarak, ağızlarına alarak, sesini işiterek bilgi toplarlar.Duyuları aracılığıyla topladıkları bu bilgiler doğrultusunda çeşitli tepkilerde bulunurlar.(**ÖZÜMLEME**)
  - * Nesnelere önce mevcut bilgide bulunurken daha sonraları bu tepkilerinde değişiklik yaparlar.(**UYMA**)
  - * Böylece çevreye, nesnelere ve yeni durumlara adaptasyon sağlarlar.(**ADAPTASYON**)

ÖRNEK: MIKNATIS

2.DUYUŞSAL GELİŞİM

- Çocuğun duygusal ve sosyal gelişimi duyuşsal gelişim başlığı altında incelenmektedir.
- «Duygu» bireyin i ve dış dünyadan etkilenmesi sonucu genel olarak hoŐlanma ya da acı duyma biçiminde beliren tepkilerdir. (korku, kaygı, sevinç, üzüntü vb.)
- Bireylerin yaşam boyu diğerleri ile olan iliŐkileri, onlara karŐı geliŐtirdikleri duygu ve davranıŐlar sosyal gelişim kapsamı içine girer.
- SosyalleŐme bireyin içinde yetiŐtięi toplumun değer yargılarına uygun davranıŐ geliŐtirme sürecidir.Bu süreç, doğum anında başlar, yaşam boyu devam eder.
- Motor gelişim çalıŐmaları açısından duyuşsal gelişim, hareket deneyimleri sırasında kişinin kendi ve diğerleri hakkında geliŐtirdięi duygularını kapsar.çocuklar fiziksel etkinliklere katılarak hem kendi yeteneklerini tanırlar hemde çevreleri hakkında bilgi edinirler.
- GeliŐimsel bir temele sahip olan arkadaş iliŐkisi ve oyun davranıŐı, bireyin sosyal etkileşim düzeyini yansıtır.

3.PSİKOMOTOR GELİŞİM

- Fiziksel yapıda ve sinir kas işlevlerindeki değişim süreçlerini kapsar.
- Bireyin, doğum öncesi dönemden başlayarak yaşam boyu süren, motor becerilere ilişkin davranışlarda meydana gelen değişimleri inceler.
- Çocukların motor gelişimi, hareket yeteneklerinin gelişimi ve fiziksel yeteneklerin gelişimini kapsar.
- Psiko-motor gelişim, fiziksel büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişimine paralel olarak organizmanın isteme bağlı hareketlilik kazanması olarak tanımlanır.

için kullanılan terimlerdir (Gallahue, 1997)

Tablo 1: Gallahue'ye göre motor gelişimde etkili olan fiziksel ve motor yetenekler.

Fiziksel Uygunluk Unsurları	Motor Uygunluk Unsurları
Kas kuvveti	Hareket hızı
Kas dayanıklılığı	Koordinasyon
Kalp-solunum dayanıklılığı	Denge
Esneklik	Çeviklik
	Çabuk kuvvet

MOTOR GELİŞİMİN ALANLARI

- Psiko-motor gelişim büyük kas ve küçük kas gelişimi olmak üzere iki alanda ele alınır.

Büyük kas psiko-motor gelişim:

Bu gelişim “kaba psiko-motor becerileri” olarak ifade edilir. Bir bütün olarak vücudun genel hareketlerini ve denge dinamiğini kapsar. Emekleme, ayakta durma, yürüme, koşma, salınım, dönme, yuvarlanma, zıplama, denge gibi hareketler üzerindeki kontrolü anlatmak için kullanılmaktadır.

Küçük kas psiko-motor gelişim:

Bu gelişim “ince psiko-motor beceriler” olarak ifade edilir. El ve ayağı kullanması ile ilgili becerileri kapsar. Tutma, kavrama, yazma, yırtma, çizme, yapıştırma, kesme gibi beceriler örnek olarak gösterilebilir.

MOTOR GELİŞİMİN ALANLARI

➤ KABA MOTOR BECERİ

(Bedeni kullanma)

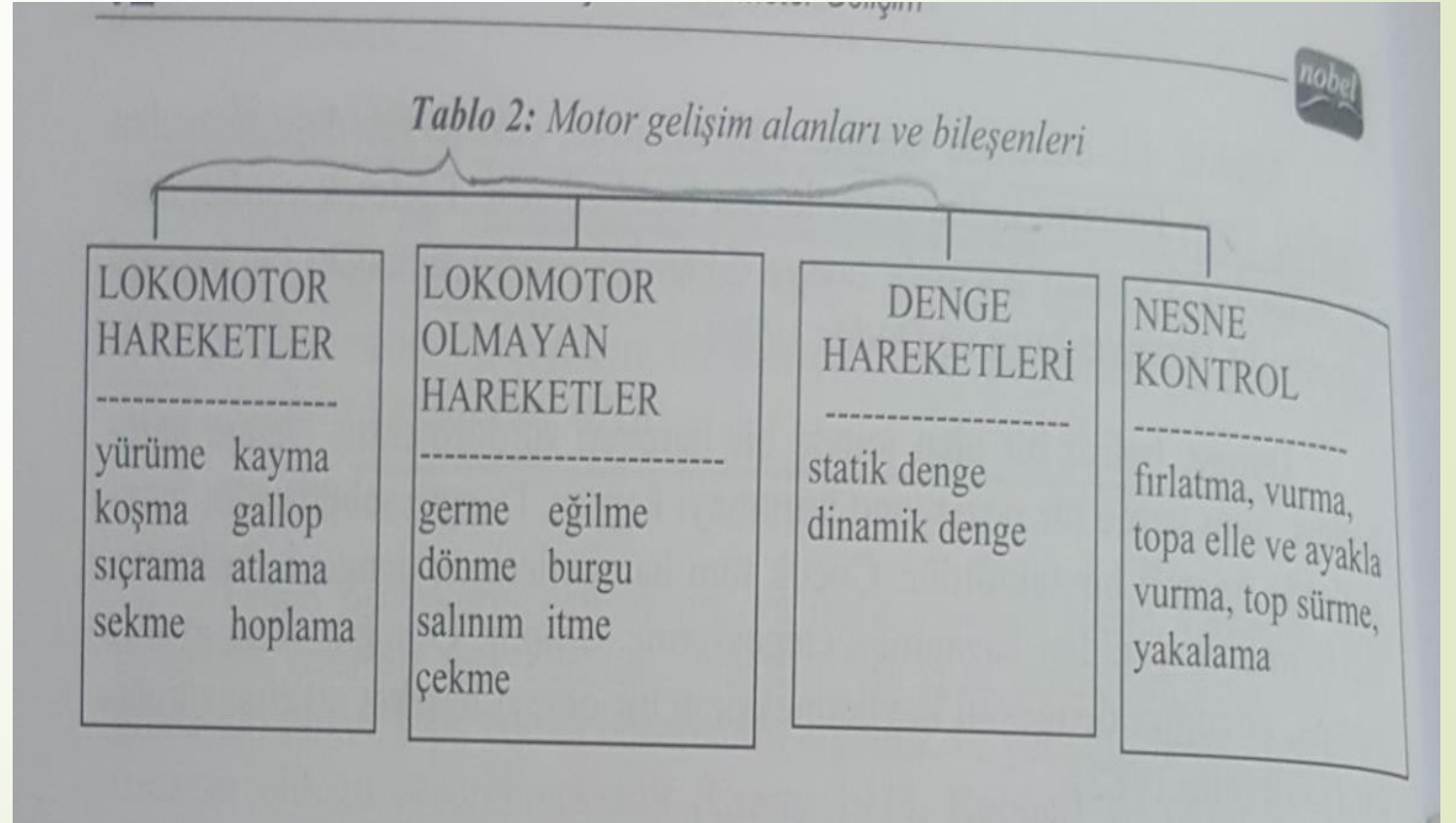
1.Lokomotor hareketler

2.Lokomotor olmayan hareketler

3.Denge

➤ İNCE MOTOR BECERİ

(Obje kullanma)

MOTOR GELİŞİMİN İLKELERİ

- Gelişim baştan ayağa, içerden dışarıya doğrudur.
- Gelişim hızı her yaşta aynı değildir.
- Gelişim kalıtım ve çevrenin ürünüdür.
- Gelişimin boyutları birbirinden soyutlanamaz.
- Gelişim bütünden özele bir yol izler.
- Gelişim de bireysel farklılıklar söz konusudur.
- Gelişim basit-ilkelden, zor-karmaşığa doğrudur.
- Gelişim dönemler arasında hızı değişebilen fakat sürekliliği olan bir süreçtir.

MOTOR GELİŞİMİN İLKELERİ

Gelişim Hızı Her Yaşta Aynı Değildir :

- Gelişim süreklidir, bu süreklilik içerisinde her dönem aynı hızda değildir.
- Gelişimin en hızlı olduğu dönem çocuğun anne karnında geçirdiği dönemdir.
- Doğum öncesindeki 45-50 cm.lik boyu kazanmak için ortalama her ay boyun en az 5 cm büyümesi gerekmektedir.
- Eğer büyüme aynı hızda devam etseydi, çocuğun ana okuluna başladığında 3 metre olması gerekirdi. Bu da doğum öncesi gelişimin ne kadar hızlı olduğunu göstermektedir.
- Çocuk doğumdan sonraki ilk yıllarda da çok hızlı bir gelişim içindedir. İkinci hızlı büyüme dönemi olarak buluş dönemini söyleyebiliriz. Zihin gelişimi de ilk 5 yıl çok hızlıdır.

MOTOR GELİŞİMİN İLKELERİ

Gelişim Kalıtım ve Çevrenin Ürünüdür :

- Çocuğun gelişimi önemli iki etmenin katkısıyla oluşur. Bunlar kalıtım ve çevre koşullarıdır.
- **Kalıtım**; Kişinin anne ve babadan genler yoluyla aldığı özelliklerdir.
- **Çevre**; Döllenmeden başlayarak insana etki eden tüm dış uyarıcılardır.
- İnsanlar kalıtım özelliklerinin ve yaşadıkları çevre koşullarının birbirinden farklı oluşu nedeniyle gelişimlerinde de farklılık göstermektedirler. Aynı anne-babadan gelen ve aynı çevrede yetişen kardeşlerin bile gelişimleri birbirine benzememektedir.
- Her insanın kendine özgü bir gelişim biçimi vardır. Eğitimde de bireysel ayrılıklar unutulmamalıdır.

MOTOR GELİŞİMİN İLKELERİ

Gelişimin boyutları birbirinden soyutlanamaz :

- Çocuk doğduğu andan itibaren dış çevresi ile etkileşim halindedir.
- Gelişim, fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal alanlarda bir bütün olarak ilerler.
- Çocuğun fiziksel gelişimi onun hareket gelişimiyle sıkı derecede ilişkilidir.
- Kasların normal büyümesi hareket gelişimine temel hazırlar.
- Hareket gelişimi iyi olan çocuk diğer arkadaşlarıyla birlikte oyunlara katılıp oynayabilir ve bu da onun sosyal gelişimine etki eder.
- Çocuğun dil gelişimi onun zihinsel gelişimini büyük ölçüde etkilemektedir.

MOTOR GELİŞİMİN İLKELERİ

Gelişim bütünden özele bir yol izler:

- Bebeğin hareketleri önceleri başlangıçta bütünsel ve farklılaşmamıştır.
- Başlangıçta, önünde duran nesneyi avucunun tümünü kullanarak yakalamaya çalışan bebek yaşı ilerledikçe parmaklarını ve baş parmağını yakalamak için kullanmaya başlar.
- Bunda sinir sisteminin özellikle beyinin gelişip olgunlaşmasının rolü büyüktür.

MOTOR GELİŞİMİN İLKELERİ

Gelişimde bireysel farklılıklar söz konusudur:

- Gelişim, kalıtım ve çevresel etkenlerin etkisiyle oluşur.
- Her birey gen varlığıyla dünyaya gelir. Ardından çocuğa sağlanan olanaklar çerçevesinde çocuk gelişir.
- Sevgi, beslenme, bakım, ilgi, eğitim olanakları ölçüsünde çocuk; sağlıklı, dengeli ve olumlu yönde gelişir.

MOTOR GELİŞİMİN İLKELERİ

Gelişim basit-ilkelden, zor-karmaşığa doğrudur:

- Gelişim tüm boyut ve dönemleri önce geneldir, bütündür daha sonra özele ayrıntıya geçilir.

MOTOR GELİŞİMİN İLKELERİ

Gelişim d6nemler arasında hızı değişebilen fakat s6rekliği olan bir s6reçtir.

- İnsanoğlu hayatının her d6neminde eŐit gelişim hızı g6stermez, bazı d6nemler çok hızlı bazen daha yavaŐ bazende gelişim durabilir.
- 6rneğin insan oğlunu ana karnında fiziki gelişim hızı t6m hayatı boyunca devam edecek olsaydı, t6m insanlar birer dev olabilirdi.